

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

**Hotărârea nr. 428
din 20.05.2020**

Dosar nr: 278/2019

Petiția nr: 2574/114.05.2019

Petenți: & Partidul Prodemo prin apărător ales

Reclamat:

Obiect: publicarea pe rețeaua de facebook a unor înregistrări video live din timpul protestelor unde persoanele de vârstă a treia au fost umilite

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1. Partidul Prodemo prin avocat cu sediul în

Numele și sediul reclamatei/martorilor

2. -Deputat în Parlamentul României, Circumscripția

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Prin adresa nr. 2574 din 14.05.2019 petentul - europarlamentar sesizează Consiliul cu privire la presupuse fapte de discriminare săvârșite în data de 09 mai 2019, în preajma unui miting electoral și anume:

a) Mai multe persoane vârstnice din Iași au fost supuse unui tratament discriminatoriu de către un grup de persoane mai tinere, cei din urmă aruncând cu bancnote de 1 leu și adresând jigniri celor dintâi. Consideră că a fost încălcat dreptul la demnitate pe criteriul vârstă și, prin asociere, pe baza criteriului categorie socială.

b) Grupuri de persoane au agresat verbal și psihic un alt grup de persoane care se îndreptau spre un miting electoral. Reclamă discriminarea prin încălcarea dreptului la demnitate pe criteriul convingeri și, prin asociere, pe baza criteriului categorie socială.

c) Reclamata a postat pe pagina proprie de pe rețeaua de socializare Facebook înregistrări video și fotografii din care reiese comportamentul său activ în a supune unui

tratament injust sau degradant grupuri de persoane participante la mitingul electoral în discuție. Reclamă discriminarea prin încălcarea dreptului la demnitate pe criteriul convingeri și, prin asociere, pe baza criteriilor vârstă și categorie socială.

d) Reclamata a postat pe pagina proprie de pe rețeaua de socializare Facebook înregistrări video și fotografii din care reiese comportamentul său activ în a supune unui tratament injust sau degradant grupuri de angajați ai Jandarmeriei.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

5. Prin adresa nr. 2574 din 05.06.2019 au fost citați petenții prin apărător ales, avocat , iar prin adresa nr. 3057 din 05.06.2019 a fost citată partea reclamată pentru data de 20.06.2019 (filele 26-27 la dosar). La audieri, părțile nu s-au prezentat.

6. Procedură legal îndeplinită.

Sușinerile părților

Sușinerile petent

7. Prin adresa nr. 2574 din 14.05.2019 petentul - europarlamentar sesizează Consiliul cu privire la presupuse fapte de discriminare săvârșite în data de 09 mai 2019, în preajma unui miting electoral, și anume:

a) Mai multe persoane vârstnice din Iași au fost supuse unui tratament discriminatoriu de către un grup de persoane mai tinere, cei din urmă aruncând cu bancnote de 1 leu și adresând jigniri celor dintâi. Consideră că a fost încălcat dreptul la demnitate pe criteriul vârstă și, prin asociere, pe baza criteriului categorie socială.

b) Grupuri de persoane au agresat verbal și psihic un alt grup de persoane care se îndreptau spre un miting electoral. Reclamă discriminarea prin încălcarea dreptului la demnitate pe criteriul convingeri și, prin asociere, pe baza criteriului categorie socială.

c) Reclamata a postat pe pagina proprie de pe rețeaua de socializare Facebook înregistrări video și fotografii din care reiese comportamentul său activ în a supune unui tratament injust sau degradant grupuri de persoane participante la mitingul electoral în discuție. Reclamă discriminarea prin încălcarea dreptului la demnitate pe criteriul convingeri și, prin asociere, pe baza criteriilor vârstă și categorie socială.

d) Reclamata a postat pe pagina proprie de pe rețeaua de socializare Facebook înregistrări video și fotografii din care reiese comportamentul său activ în a supune unui tratament injust sau degradant grupuri de angajați ai Jandarmeriei.

e) Un grup de persoane de vârstă tânără și mijlocie, protestatari ai partidului care a organizat mitingul, au aruncat bancnote de 1 leu spre persoane de vârstă a III-a, care se îndreptau în direcția mitingului electoral, adresându-le acestora din urmă expresii defăimătoare cu privire la pensiile lor și la plata pe care o merită pentru că susțin un anumit partid politic, în anexă, prezintă fotografii și înregistrări video din care rezultă modul în care grupul de persoane reclamate batjocoresc persoanele vârstnice. Subliniază amuzamentul colectiv al persoanelor reclamate, în momentul în care un bărbat în vârstă se apleacă să ridice bancnotele. Consideră că un astfel de comportament activ generează efecte nocive pentru societate, prin care sunt supuse unui tratament injust și degradant o persoană sau grupuri de persoane. Conform prevederilor Ordonanței nr. 137/2000, art. 1, 2 alin. (1), (2), (3), și (4), art. 18 și 19, acest comportament activ reprezintă o faptă gravă de discriminare.

8. În timp ce se deplasa printr-un spațiu public, în direcția mitingului electoral, un grup de persoane a fost agresat verbal de către un alt grup de persoane, cel din urmă încercând să oprească deplasarea celui dintâi. Din imaginile pe care le anexează, se observă temerea pe care persoanele din primul grup o exprimă în fața actelor de agresivitate verbală, fizică, dar mai cu seamă psihică, având în vedere că grupul de protestatari folosea vuvuzele care emiteau sunete deosebit de stridente, precum și petarde, pentru a intimida grupul de susținători ai partidului politic. Consideră că un astfel de comportament activ generează efecte nocive pentru societate, prin care sunt supuse unui tratament injust și degradant grupuri de alte persoane. Conform prevederilor Ordonanței nr. 137/2000, art. 1, 2 alin. (1), (2), (3), și (4), art. 18 și 19, acest comportament activ reprezintă o faptă gravă de discriminare.

9. Reclamata a postat pe pagina proprie de pe rețeaua de socializare Facebook înregistrări video live, în timpul protestelor față de mitingul partidului politic, din care reiese comportamentul său activ în a supune unui tratament injust sau degradant grupuri de persoane participante la mitingul electoral în discuție. Reclamata încuraja trecătorii să se alăture protestului și profera expresii jignitoare la adresa susținătorilor partidului politic față de care protesta, în acest mod încurajând un comportament discriminatoriu față de aceștia. Reclamata a postat mai multe astfel de înregistrări video, astfel:

- 9 mai 2019, ora 18.00, cu comentariul "Finalul", în care protestatarii aruncau cu bancnote de 1 leu, huiduiau și arătau semne obscene spre coloana de susținători ai partidului care a organizat mitingul. Reclamata a insistat peste 6 minute cu filmarea acestor gesturi obscene și ofensatoare, ceea ce reprezintă un îndemn la proferarea unor astfel de gesturi nu doar pentru cei pe care reclamata îi filma, dar și un îndemn către privitorii acelui film. Menționează că filmul respectiv a înregistrat 15.000 de vizualizări pe

rețeaua de socializare, doar pe pagina reclamatei, fiind și distribuită pe alte pagini de 80 de ori. Având în vedere funcția de demnitate publică pe care reclamata o deține, aceea de parlamentar al României, comportamentul său în spațiul public poate deveni un model pentru societate. Comportamentul activ al doamnei parlamentar în încurajarea urii și aplicării unui tratament degradant altor persoane este unul deosebit de periculos pentru societate, în general, și cu atât mai mult pe durata campaniei electorale.

<https://www.facebook.com/CosetteChichirauU5R/videos/346990286172660/> 9 mai 2019, la ora 19.19, în care reclamata s-a exprimat, în repetate rânduri, referindu-se la simpatizanții unui partid politic, ca fiind "oameni săraci", "bătrânii săraci aduși cu forța în Piața Unirii", "oameni săraci care nu prea înțeleg ce se petrece". Această înregistrare audiovizuală cu durata de 20 de minute a avut peste 36.000 de vizualizări doar pe pagina oficială a reclamatei. Filmarea a înregistrat peste 560 de distribuiri pe alte pagini și conturi Facebook, ceea ce reprezintă o diseminare masivă a mesajului discriminator transmis de către un demnitar al statului român.

<https://www.facebook.com/CosetteChichirauUSR/videos/2177243045920975/>

- 9 mai 2019, la ora 16.57, însoțită de comentariul "lașul sub asediu. Mai mulți protestatari decât pesediști";

<https://www.facebook.com/CosetteChichirauUSR/videos/319987082006895/> 9 mai 2019, la ora, 17.14, cu comentariul "Atmosferă incendiară la Iași. Nu este semnal, pun aici foto/video.", astfel justificând, probabil, de ce nu mai intră în direct cu instigări la ură față de susținătorii partidului care organiza mitingul;

<https://www.facebook.com/CosetteChichirauUSR/videos/317330398959869/> 9 mai, ora 18.23

<https://www.facebook.com/CosetteChichirauUSR/videos/444407972983619/>

10. De asemenea, la data de 9 mai 2019, ora 17.29, reclamata a postat pe pagina proprie de pe rețeaua de socializare Facebook, două fotografii în care sunt reprezentați mai mulți angajați ai Jandarmeriei Române aflați în misiune, în fața protestatarilor partidului care organiza mitingul electoral. Fotografiile surprind faptul că jandarmii calcă pe bancnote de 1 leu împrăștiate pe trotuar, precum și momentul în care protestatarii le întind găleți cu pungi de mălai și sticle de ulei. Reclamata comentează acele fotografii astfel: "Protestatarii de la Iași le-au oferit găleți, ulei și bani pesediștilor și jandarmilor. Asta este limba pe care ei o înțeleg". Consideră că un astfel de comportament activ generează efecte nocive pentru societate, prin care sunt supuse unui tratament injust și degradant grupuri de alte persoane, în cazul de față o categorie profesională, a cărei sarcină este tocmai de apărare a legii și drepturilor cetățenilor.

11. În anexă au fost depuse înscrisuri: înregistrare video pagina oficială Facebook parte reclamată.

12. Prin concluziile scrise (filele 37-39 din dosar) petentul își menține aspectele sesizate.

Susținerile părții reclamate

Susținerile - deputat în Parlamentul României

13. Prin adresa nr. 3484/20.106.2019, reclamata a depus punct de vedere (filele 29-34 din dosar) prin care arată următoarele aspecte:

- solicită respingerea petiției pe motiv ca ar fi formulată de o persoană lipsită de calitate procesuală activă;
- consideră că faptele descrise în petiție nu constituie discriminare fiind prezentate tendențios de petent care avea la momentul formulării sesizării mai degrabă scop electoral, de a-și face campanie electorală prin atacarea unui competitor politic, decât o preocupare sinceră cu privire la situația persoanelor discriminate;
- acțiunile care fac obiectul petiției nu îndeplinesc condițiile cumulative pentru a constitui discriminare deoarece, din examinarea probelor, nu rezultă că acțiunile reclamatei s-au concretizat într-un tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință, și cu atât mai puțin se identifică scopul sau efectul restrângerii înlăturării recunoașterii, folosinței sau exercitări în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege.

14. Așa cum reiese din reglementarea art. 2 alin.(8) din O.G. 137 / 2000 prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la liberă exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație. Dreptul fundamental la liberă exprimare și constituantele sale, dreptul la opinie și la informare, sunt esențiale, ori prezentarea în timp real a evenimentelor de interes pentru comunitate reprezintă un exercițiu direct al dreptului de informare. Reamintește că pe 9 mai a avut loc un miting organizat de un partid parlamentar față de al cărui lider și-au manifestat anterior dezaprobarea un grup de manifestanți pe data de 20.04.2019. Toate acestea indicau faptul că și la mitingul din 9 mai vor exista persoane care-și vor manifesta oprobiul față de liderul, la acea vreme, al partidului organizator precum și nemulțumirea generală față de politicile guvernamentale ale partidului în cauză. În calitatea de reprezentant ales în legislativul României, este obligată să cunoască nemijlocit ce se petrece în comunitate, mai ales în circumscripția unde a fost aleasă, și să transmită informația, așa cum a făcut de mai multe ori chiar și din sala de plen a parlamentului.

15. Transparența și comunicarea cu cetățenii sunt elemente esențiale pentru reprezentativitate și indispensabile în îndeplinirea mandatului de deputat. Petentul a ales în mod tendențios și fără fundament, să interpreteze transmiterea în direct a unor evenimente drept „comportament activ în a supune unui tratament injust sau degradant grupuri de persoane participante la mitingul electoral”. Această interpretare este nedreaptă din mai multe motive.

16. În primul rând, după cum se poate observa din filmările încărcate pe pagina oficială, acțiunile pe parcursul desfășurării ambelor faze ale evenimentului - înainte de finalizarea mitingului organizat de partidul politic și după, când participanții au evacuat Piața Unirii din Iași se circumscriu strict în limitele de exprimare a propriei opinii în legătură cu conducerea partidului care a fost prezentă pe scena montată cu ocazia respectivului eveniment. Astfel, până la finalul manifestației organizate, pe pagină au fost încărcate 3 secvențe video filmate și transmise în direct prin intermediul platformei de socializare

Facebook. Menționează că, din cauza deficiențelor tehnice (erau prea multe persoane care transmiteau în același timp), sonorul lipsește în cazul celor trei filmări, fapt care denotă și mai mult caracterul pătitor al observațiilor făcute de petent prin care ar fi instigat la discriminare, instigare care ar fi condus la un tratament injust și degradant, cu alte cuvinte un tratament care să creeze persoanei în cauză sentimente de frică, angoasă și de inferioritate, care pot să conducă la umilirea sa și să îi afecteze rezistența fizică sau morală.

17. În al doilea rând, majoritatea faptelor descrise de petent se referă la comportamentul altor persoane, protestatari, observatori ai evenimentelor sau reprezentanți media. În anexa petiției sunt prezentate fotografiile și materiale din media care nu aparțin reclamatei și care încearcă să facă o legătură între reclamată și diverse relatări despre evenimente, legătură care nu există. Consideră că nu poate fi responsabilă pentru conținutul publicat de Vee, Epoch Times sau alte conturi de Facebook, și nici pentru comportamentul unor protestatari, înțelege din această alegere a petentului de a introduce o confuzie între ce a spus reclamata și ce au spus alții, că materialele prezentate de reclamate nu erau suficient de convingătoare pentru argumentul său și de aceea a fost necesar să apeleze la imagini emoționale prezentate în media.

18. În ceea ce privește fotografia cu Jandarmii și comentariul la ea („Protestatarii de la Iași le-au oferit găleți, ulei și bani pesedistilor și jandarmilor. Asta este limba pe care ei o înțeleg”), pentru clarificarea acestui comentariu i-a fost adăugată, pe 11 mai 2019 următoarea precizare cu privire la mesajul care s-a voit a fi transmis: „**LE:** În urma reacțiilor pe care le-a citit la acea postare, face câteva clarificări. În primul rând cel care oferă găleata și uleiul nu este membru **USR**. **A făcut** această fotografie și a postat-o pentru a ilustra starea de spirit a celor care au protestat față de venirea lui Dragnea în oraș. Oamenii sunt exasperați. Vor ca alegătorii PSD să conștientizeze că vânzarea votului pe o găleată și o sticlă de ulei este ceva profund greșit. Reclamata așa a interpretat gestul protestatarilor anti-Dragnea. Vânzarea și cumpărarea de voturi este o realitate tristă a democrației din România. Poate nu mai funcționează cu găleți și sticle de ulei. Metodele s-au rafinat. Condiționările, recompensele și exercițiile sunt altele acum. Dar pericolul tranzacționării votului încă există. Și despre asta este vorba. Nu despre sărăcie, nu despre oamenii ținuți captivi de PSD. Ci despre eforturile disperate pe care le fac **Dragnea și cei din jurul lui** pentru a cumpăra roluri de la cei mai vulnerabili dintre români. Regretă dacă postarea a jignit pe cineva. Nu asta a fost intenția. Intenția a fost să aducă în discuție vânzarea votului și consecințele pe care o astfel de alegere le poate avea asupra întregii țări. Clarificarea de mai sus nu a fost inclusă în petiție, deși de aici rezultă clar că nu este vorba despre instigare la discriminare, ci despre o constatare făcută la fața locului, o opinie personală despre practica ilegală a mitei electorale documentate inclusiv de mass-media, .

19. Nu constituie o faptă de discriminare postarea unei fotografii în care să apară mai mulți angajați ai Jandarmeriei aflați în misiune, surprinși călcând în picioare bancnote

aruncate anterior de protestatari, întrucât prin această sinecdocă a fost exprimată opinia cu privire la o instituție a statului român, și anume Jandarmeria, și nu la o categorie profesională sau la anumite persoane. Este un fapt notoriu că imaginea publică a Jandarmeriei a avut mult de suferit din cauza modului în care a acționat în data de 10 august 2018, la mitingul din București, motiv pentru care este întru totul justificată punerea la îndoială a lipsei de partizanat a Jandarmeriei. În acest context, consideră nedreaptă afirmația petentului conform căreia această fotografie supune unui tratament injust sau degradant angajații Jandarmeriei, dorindu-se intenționat reprezentarea falsă a unei opinii politice despre Jandarmeria Română.

20. În cea de-a doua fază a respectivului eveniment, cea în care protestatarii au ocupat piața după finalizarea mitingului, a reușit să restabilească sonorul și a transmis imagini cu protestatarii și starea de spirit de după miting. Existau numeroase raportări în spațiul public despre practicile de intimidare a profesorilor și funcționarilor publici, și amenințarea acestora cu concedierea. Participarea la mitingul de la Iași din 9 mai nu era numai despre susținerea unui anumit partid politic, ci și despre susținerea unor lideri ai acelui partid politic, lideri prezenți pe scena din Iași. Nu era vorba doar despre convingerile politice ale participanților la miting, ci și despre susținerea pentru un anumit lider politic, care între timp nu se mai află în libertate.

21. Consilierul local independent din Bacău, _____ a relatat următoarele pe pagina lui de Facebook: „Vreo 10.000 de persoane din Bacău (printre care o grămadă de profesori, funcționari și angajați la stat) sunt cărați astăzi cu forța sau convinși prin diverse tactici la Iași sub coordonarea baronului maxim _____ pentru mitingul anunțat cu mare fast de partidul stat în capitala Moldovei. Sute de autocare, microbuze și mașini au fost reperate pe traseu. O spun din start: nu-i condamn nici pe cei plătiți să participe, nici pe angajații la stat «invitați» de PSD să vină la miting. Sunt sigur că mulți dintre ei fac ce știu ei mai bine în cabina de vot (iar 2016 a demonstrat pentru început acest lucru). Ce putem însă să facem acum este să îi demascăm, fac un apel la toți profesorii, asistenții, funcționarii care au fost obligați să fie turiști la mitingul lui Dragnea de la Iași să îmi transmită cine i-a «invitat» și a pus presiune pe ei în acest sens. Asta dacă vor ca ai lor copii sau nepoți să nu trăiască aceeași umilință într-o asemenea zi de sărbătoare europeană.”

22. Descrierea audio a imaginilor surprinse este o practică răspândită, deoarece nu întotdeauna imaginea transmisă este de calitate bună și de multe ori terminalele de pe care sunt accesate înregistrările au ecranele de mici dimensiuni. Astfel, a relatat cât mai direct propriile observații și opinii într-un limbaj cât mai simplu. Nu este vorba despre categorii sociale, ci sunt doar constatări făcute cu privire la vârsta participanților la mitingul electoral, pentru a transmite exact informații de la fața locului.

Comentariile pe marginea mitingului nu se referă nicidecum la categorii sociale și nu încearcă plasarea acestora într-o lumină defavorabilă, ci mai degrabă exprimă empatie față de situația dificilă și tensionată în care se aflau atât participanții la miting cât și protestatarii. De asemenea, atrage atenția asupra faptului că nicăieri în înregistrare nu sunt făcute afirmații cu privire la persoanele în etate la modul generalizat, afirmații care

ar putea să aducă atingere dreptului lor la demnitate sau care să constituie acte de discriminare.

În final, mai menționează că petentul a fost ales europarlamentar pe listele partidului care a organizat mitingul descris în petiție.

23. Prin concluziile scrise (filele 40-44 din dosar) își menține punctul de vedere exprimat.

V. Motivele de fapt și de drept

24. **În fapt**, Colegiul director reține că în prezenta speță nu se poate face vorbire despre un drept încălcat, faptul că reclamata a publicat pe rețeaua de facebook înregistrări video live din timpul unor proteste nu încalcă dreptul la demnitate a persoanelor despre care se face referire.

25. **Pe cale de excepții**, Colegiul director urmează a respinge excepția lipsei calității procesuale active a petentului urmând a intra în analiza petiției pe fond.

26. În fapt, Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile reclamatului, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

27. În soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

➤ art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

➤ art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

➤ art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

28. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

- **să urmărească un scop legitim,**

- **să fie necesară într-o societate democratică și**

- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

29. **Prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege

trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

30. Ingerința să urmărească un scop legitim

31. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

Protecția demnității unor grupuri constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la o categorie defavorizată– astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

Necesitatea ingerinței

32. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

33. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

34. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, **iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

35. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi Handyside v. United Kingdom par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

36. În scopul de a determina dacă declarația făcută în campania electorală, obiect al prezentei sesizări constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: **obiectivul urmărit de către partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației** „În ceea ce privește petentul, USR consideră că sub nicio formă nu trebuie validat ca ministru, pentru că tocmai are în desfășurare o cercetare penală în legătură cu folosirea ilegală a fondurilor de campanie pentru achiziții să le spun personale, de aceea nu are nicio justificare numirea unui ministru cu asemenea probleme penale active,,.

Obiectivul urmărit de reclamat

37. Obiectivul urmărit de reclamat este important: a dorit acesta să disemineze opinii legate de o anumită categorie profesională ori a urmărit doar informarea asupra unui subiect de interes public (vezi Jersild c. Danemarca). În acest sens, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a părții reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

38. Colegiul apreciază că, nu este drept încălcat, reclamata a postat înregistrarea cu scop de informare, nu a lezat dreptul persoanelor de vârstă a treia. Mai mult, majoritatea faptelor descrise de petentă se referă la comportamentul altor persoane, protestatari, observatori ai evenimentelor sau reprezentanți media. În anexa petiției sunt prezentate fotografii și materiale din media care nu aparțin reclamatei și nu poate fi responsabilă reclamata pentru conținutul publicat de Vee, Epoch Times sau alte conturi de Facebook, și nici pentru comportamentul unor protestatari.

Contextul în care a fost făcută postarea înregistrării

39. Postare înregistrării pe pagin a de facebook a reclamatei a fost făcută cu ocazia mitingului organizat de către un partid politic pentru campania electorală din 09.mai 2019.

40. Partea reclamată nu comentează cele surprinse în filmare, ci a postat pe pagina proprie de pe rețeaua de socializare Facebook înregistrări video live, în timpul protestelor față de mitingul partidului politic. Colegiul director reține faptul că nu poate fi vorba de încălcarea vreunui drept, reclamata a postat înregistrarea cu scop de informare, nu a lezat dreptul persoanelor de vârstă a treia sau angajați ai Jandarmeriei Române.

Modul în care au fost postate înregistrările video live din timpul protestelor

41. Colegiul director apreciază că postarea înregistrărilor video pe pagina de facebook a reclamatei nu este cea mai fericită însă acestea nu sunt de natură a atinge o limită prin care să se încalce un drept fundamental, **încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar. Totuși considerăm că este necesar ca pe viitor toate partidele politice să-și revizuiască comportamentul și să evite astfel de situații care pot crea prejudicii de imagine sau pot să încalce demnitatea participanților sau grupurilor vulnerabile.**

42. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, **chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se ”hrănește” din libertatea de exprimare**”.

43. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. **O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură.**

44. Practic postările făcute de către partea reclamată au fost făcute într-un context politic.

Concluzii

45. Colegiul director, reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

46. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.** (CEDO, Lingens c. Austriei.).

47. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că „**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”** (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs.

Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia).

48. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

49. **În speța de față nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată urmărind să sublinieze anumite aspecte apreciate ca negative.**

50. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de către persoanele publice, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără niciun fel de deosebire.

51. **Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de către partea reclamată, postarea înregistrărilor, contextul în care a avut loc, rolul în societate a persoanei, autor al postării**, constatăm că în speță „nu este necesară într-o societate democratică” o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată nu constituie contravenție potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 al **O.G. nr. 137/200** republicată, acestea se încadrează în limita libertății de exprimare;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 20.05.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, SANDU TATIANA VERONICA – Membru, POPA CLAUDIA – Membru (online)

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD

Redactat la data de 10.06.2020

Motivele de fapt și de drept: P.C.S. și V.F.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.